ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 23.5.2022 г.
COM(2022) 624 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Румъния за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Румъния за 2022 г.

{SWD(2022) 624 final} - {SWD(2022) 640 final}

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Румъния за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Румъния за 2022 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики[1], и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси[2], и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

(1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета[3], с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и

[1] ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

[2] ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

[3] Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

устойчивост [беше] актуализирано на [XX] юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.

(2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид съвместния ангажимент, потвърден на социалната среща на върха в Порто през май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Румъния бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед[4]. На същата дата Комисията прие и предложението за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права, което беше прието от Съвета на 14 март 2022 г.

(3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последиците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бе усетено например чрез по-високите цени на енергията и храните и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност. В ЕС се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път беше задействана Директивата за временна закрила[5], с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в ЕС, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане. Извънредна подкрепа се предоставя на Румъния в рамките на инициативата „Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа“ (CARE) и чрез допълнително предварително финансиране по програмата „Помощ за възстановяване в полза на сближаването и териториите на Европа“ (REACT-EU), за да се отговори спешно на нуждите от прием и интеграция на хората, бягащи от Украйна.

(4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за

[4] Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

[5] Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1)

всяка държава препоръки, отправени през циклите на семестъра за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също токова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която е представен измененият план.

(5) Общата клауза за дерогация действа от март 2020 г.[6] В съобщението си от 3 март 2021 г.[7] Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в ЕС или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.

(6) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г., като целта е да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките[8]. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020—2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция през 2023 г. изглежда подходящо, като същевременно се запазва готовност за реакция на променящата се икономическа ситуация. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани в отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за семестъра от края на май 2022 г.

(7) По отношение на фискалните насоки, предоставени на 2 март 2022 г., фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на покупателната способност на най-уязвимите домакинства, така

---

6 Съобщение на Комисията до Съвета относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж, Брюксел, 20.3.2020 г. (COM (2020) 123 final).

7 Съобщение на Комисията до Съвета „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, 3.3.2021 г. (COM(2021) 105 final).

8 Съобщение на Комисията до Съвета: Насоки за фискалната политика за 2023 г., Брюксел, 2.3.2022 г. (COM(2022) 85 final).

че да се смекчи въздействието на покачването на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки; фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, и да бъде диференцирана в отделните държави в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.

(8) На 31 май 2021 г. Румъния представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка в приложение V към посочения регламент. На 3 ноември 2021 г. Съветът прие своето решение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Румъния[9]. Отпускането на траншовете зависи от решение на Комисията, взето в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, че Румъния е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.

(9) На 12 май 2022 г. Румъния представи своята национална програма за реформи за 2022 г., а на 4 май 2022 г. — своята програма за конвергенция за 2022 г., което е след крайния срок, определен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Румъния относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.

(10) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Румъния[10] за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Румъния в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от страна на Румъния на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Румъния при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на ЕС в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.

---

9 Решение за изпълнение на Съвета от 3 ноември 2021 за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Румъния (ST 12319/21; ST12319/21 ADDI)

10 SWD(2022) 638.

(11) Комисията извърши задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 за Румъния и публикува резултатите от него на 23 май 2022 г.[11] Комисията заключи, че в Румъния са налице макроикономически дисбаланси. По-специално слабостите са свързани с външните сметки, свързани с големи фискални дефицити, и с отново възникващи проблеми с конкурентоспособността.

(12) На 3 април 2020 г. Съветът прие Решение (ЕС) 2020/509 относно наличието на прекомерен дефицит в Румъния поради неспазване на критерия за дефицит през 2019 г.[12] На 3 април 2020 г. Съветът отправи и препоръка за преодоляване на прекомерния бюджетен дефицит в Румъния най-късно до 2022 г.[13] С оглед на сериозното свиване на икономическата активност поради пандемията от COVID-19 и на свързаната с това необходимост от фискални политики в подкрепа на възстановяването през 2021 г. и 2022 г., на 18 юни 2021 г. Съветът отправи нова препоръка към Румъния[14] да прекрати положението на прекомерен дефицит най-късно до 2024 г. Румъния следва да постигне целеви номинален дефицит по консолидирания държавен бюджет от 8,0 % от БВП през 2021 г., 6,2 % от БВП през 2022 г., 4,4 % от БВП през 2023 г. и 2,9 % от БВП през 2024 г., което съответства на номинален темп на растеж на нетните първични държавни разходи от 3,4 % през 2021 г., 1,3 % през 2022 г., 0,9 % през 2023 г. и 0,0 % през 2024 г. Това съответства на годишна структурна корекция в размер на 0,7 % от БВП през 2021 г., 1,8 % от БВП през 2022 г., 1,7 % от БВП през 2023 г. и 1,5 % от БВП през 2024 г. Процедурата временно е преустановена от есента на 2021 г. след оценка на ефективните действия от страна на Комисията.

(13) През 2021 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Румъния беше 7,1 % от БВП, а държавният дълг възлизаше на 48,8 % от БВП. Това е в съответствие с целта за номиналния дефицит за 2021 г., препоръчана от Съвета. Корекцията на структурното салдо за 2021 г. е 1,5 процентни пункта от БВП, което е над препоръчаните 0,7 процентни пункта.

(14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за конвергенция за 2022 г. е реалистичен през 2022 г. и оптимистичен след това. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 2,9 % през 2022 г. и с 4,4 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-слаб растеж на реалния БВП от 2,6 % през 2022 г. и 3,6 % през 2023 г. Разликите се дължат главно на високата инфлация, засягаща покупателната способност на домакинствата, на въздействието на влошаването на доверието в резултат на международната среда върху потреблението и инвестициите, както и на отрицателния принос на нетния износ, тъй като се очаква цените на енергийните суровини да продължат да нарастват. В своята програма за конвергенция за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да намалее до 6,2 % от БВП през 2022 г. и до 4,4 % през

---

11 COM(2022) 624.

12 Решение (ЕС) 2020/509 на Съвета от 3 април 2020 г. относно наличието на прекомерен дефицит в Румъния (ОВ L 110, 8.4.2020 г., стр. 58).

13 Препоръка на Съвета от 3 април 2020 г. за прекратяване на положението на прекомерен бюджетен дефицит в Румъния (ОВ C 116, 8.4.2020 г., стр. 1).

14 Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Румъния (ОВ C 304, 29.7.2021 г., стр. 107).

2023 г. Намалението през 2022 г. отразява главно силния растеж на номиналния БВП, очакваното повишаване на ефективността на събирането на данъци, замразяването на по-голямата част от заплатите в публичния сектор и плана за задържане на увеличението на разходите за стоки и услуги, социално подпомагане и други трансфери под темпа на растеж на номиналния БВП. Съгласно програмата за конвергенция за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да се увеличи до 49,4 % през 2022 г. и до 49,7 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 7,5 % от БВП и 6,3 % от БВП. Това е по-високо от дефицита, предвиден в програмата за конвергенция за 2022 г., главно поради очакваните по-високи социални и лихвени разходи, по-високия очакван нетен ефект от мерките за справяне с покачването на цените на енергията, по-предпазливото допускане относно очакваните печалби при събирането на данъци и липсата на конкретни консолидационни мерки по отношение на разходите в програмата. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-високо съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 50,9 % през 2022 г. и 52,6 % през 2023 г. Разликата се дължи главно на по-големите прогнозни дефицити.

Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 3,6 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Румъния.

(15) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки за подкрепа да намалеят от 1,1 % от БВП през 2021 г. на 0,2 % от БВП през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на повишените цени на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,7 % от БВП през 2022 г. и 0,1 % от БВП през 2023 г.[15] Тези мерки се състоят главно от горни граници за цените на дребно и на едро в разходната част и данъчно облагане на допълнителните печалби на производителите на енергия по отношение на приходите. Други мерки включват компенсационни схеми за сметките за енергия и газ на домакинствата и МСП и енергийни помощи за уязвимите потребители. Тези мерки бяха обявени за временни. Ако обаче цените на енергията останат високи и през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са целенасочени, по-специално общата горна граница на цените на енергията за домакинствата. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, които в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се очаква да бъдат 0,1 % през 2022 г. и

[15] Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и, когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

2023 г.[16], както и от увеличените разходи за отбрана с 0,5 процентни пункта от БВП през 2023 г.

(16) Прогнозираният номинален дефицит за 2022 г. в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. е с 1,3 процентни пункта от БВП над целта за номиналния дефицит, препоръчана от Съвета, а корекцията на структурното салдо се очаква да бъде -0,2 процентни пункта от БВП през 2022 г. в сравнение с препоръчаните 1,8 процентни пункта от БВП. Това изисква внимателен анализ въз основа на целевия показател за разходите. През 2022 г. растежът на нетните първични разходи (коригиран за еднократните мерки и за мерките на фискалната политика по отношение на приходите) се очаква да бъде 9,6 % в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г., което е над препоръчаните 1,3 %. Прогнозираният растеж на съвкупните разходи през 2022 г. се дължи главно на увеличението на социалните разходи, дължащо се на индексацията на пенсиите и предвидените в бюджета социални мерки, както и на бюджетните разходи за мерките за ограничаване на цените на енергията (без мерките по отношение на приходите) и за справяне с потока от разселени лица от Украйна. Ръстът на разходите за междинно потребление, дължащ се главно на очакваната висока инфлация на потребителските цени, също играе роля, макар и в по-малка степен. Отклонението на ръста на нетните разходи от препоръката върви в същата посока като отклонението на корекцията на структурното салдо, макар и с по-голям размер (2,7 процентни пункта от БВП за ръста на нетните разходи в сравнение с 2,0 процентни пункта от БВП за структурното салдо). Разликата може отчасти да се обясни с по-високото съотношение на приходите към БВП, прогнозирано за 2022 г. в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. в сравнение с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. (по-високо с 0,9 процентни пункта от БВП), което подобрява структурното салдо, но не засяга целевия показател за разходите. Въз основа на внимателния анализ Румъния е изложена на риск от неспазване на фискалните цели за 2022 г., определени в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.

(17) Прогнозираният номинален дефицит за 2023 г. в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. е с 1,9 процентни пункта от БВП над целта за номиналния дефицит, препоръчана от Съвета, а корекцията на структурното салдо се очаква да бъде 0,0 процентни пункта от БВП през 2022 г. в сравнение с препоръчаните 1,7 процентни пункта. Това изисква внимателен анализ въз основа на целевия показател за разходите. През 2023 г. растежът на нетните първични разходи (коригиран за еднократните мерки и за мерките на фискалната политика по отношение на приходите) се очаква да бъде 1,7 % в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г., което е над препоръчаните 0,9 %, поради липсата на конкретни мерки за постигане на целите. Въз основа на внимателния анализ Румъния е изложена на риск от неспазване на фискалните цели за 2023 г., определени в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г. С оглед на риска да не

[16] Очаква се общият брой на разселените лица от Украйна в ЕС постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г. Тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия ЕС към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация Euromod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

бъдат постигнати препоръчаните фискални цели през 2022 г. и 2023 г., допълнителните бюджетни мерки изглеждат уместни, за да се спази планът за корекции и да се постигне коригиране на прекомерния дефицит до 2024 г.

(18) В програмата за конвергенция за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до 2,95 % от БВП през 2024 г. и до 2,9 % от БВП до 2025 г. Поради това се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да спадне под 3 % от БВП до 2024 г. Планира се фискалната консолидация да се осъществи главно в разходната част на бюджета. Не е предоставена обаче информация за предвидените мерки за консолидация. Съгласно програмата съотношението на дълга към БВП се очаква да се стабилизира през 2025 г., по-конкретно с намаление до 49,4 % през 2024 г. и до 48,9 % през 2025 г. Въз основа на анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат високи в средносрочен план.

(19) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени до 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Румъния в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана. По-специално в плана се предвижда пълната цифровизация на данъчната администрация и постепенното премахване на прекомерните данъчни стимули с цел подобряване на качеството и устойчивостта на публичните финанси. Планът също така допринася за гарантиране на устойчивостта и справедливостта на публичната пенсионна система. Очаква се реформите в здравеопазването, придружени от инвестиции в цифровизацията, да подобрят достъпа, разходната ефективност и устойчивостта на здравеопазването. Очаква се основаното на факти вземане на решения, дългосрочното планиране и обществените консултации, както и мерките, насочени към подобряване на процеса на възлагане на обществени поръчки, да допринесат за подобряване на качеството и ефективността на публичната администрация, което ще доведе до по-добро усвояване на средствата от ЕС. Чрез укрепване на независимостта и повишаване на ефективността на съдебната система, подобряване на достъпа до правосъдие и засилване на борбата с корупцията, планът има за цел да се разгледат основните въпроси, свързани със зачитането на принципите на правовата държава в Румъния, в съответствие със съответната съдебна практика на Съда на Европейския съюз и като се вземат предвид препоръките, направени в докладите по механизма за сътрудничество и проверка (МСП), докладите на Групата държави срещу корупцията (GRECO), становищата на Венецианската комисия и докладите относно върховенството на закона. Ключовите реформи за определяне на минималната работна заплата и минималния доход за приобщаване, за укрепване на корпоративното управление на държавните предприятия и за социален диалог също са насочени към изпълнението на дългогодишни специфични за държавата препоръки. С плана също така се създава единна, приобщаваща и качествена система за образование и грижи в ранна детска възраст, придружена от инвестиции в грижи за деца. С плана се насърчават устойчивите и цифровите инвестиции и се подкрепят научноизследователските и развойните дейности. Ключовите реформи и инвестиции в декарбонизацията, създаването на правителствен облак и

внедряването на електронната карта за самоличност допринасят за подпомагане на екологичния и цифровия преход.

(20) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Румъния се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата в Румъния представляват 41 % от общия размер на отпуснатите по плана средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 21 % от този общ размер. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Румъния да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната политическа програма.

(21) Румъния представи програмните документи за политиката на сближаване[17] на 14 април 2022 г. за споразумението за партньорство и на 6 май 2022 г. за първата си програма. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. Румъния ще вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координацията, взаимното допълване и съгласуваността между тези фондове и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.

(22) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на ЕС във Версайската декларация, планът REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Европейския съюз от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки се определят най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално, регионално и европейско равнище. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.

(23) Според данни от 2020 г. енергийният микс на Румъния се основава до голяма степен на изкопаеми горива; нефтът и газът представляват по около 30 %, докато въглищата съставляват 10 %. Румъния произвежда сама около 80 % от газа, който потребява, а останалата част идва от Русия (в ЕС като цяло по-голямата част от потреблението се покрива чрез внос на газ, като средно 44 % от този внос е от Русия). Що се отнася до суровия нефт, вносът от Русия представлява

[17] Регламент (ЕС) 2021/1060 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

32 % от общия внос, в сравнение със средната стойност за ЕС от 26 %[18]. Румъния е поела ангажимент за постепенно премахване на въглищата до 2032 г. За да се постигне тази амбициозна цел, румънският план за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС, като например Модернизационния фонд, включват значителни инвестиции за насърчаване на декарбонизацията чрез инсталирането на нов капацитет за енергия от възобновяеми източници. Екологичният преход и прогнозираното голямо увеличение на потреблението на енергия обаче ще изискват значителни подобрения в мрежите за пренос на енергия и ускоряване на разгръщането на зелена инфраструктура. Това ще изисква подобрена регулаторна рамка и по-големи инвестиции, както и овластяване на потребителите, за да им се даде възможност да участват активно, индивидуално или колективно чрез енергийните общности, на пазара на електроенергия. Ускоряването на инвестициите в инфраструктура като съоръжения за съхранение, както и в газо- и електропреносни междусистемни връзки със съседните държави би могло да увеличи диверсификацията на енергийните доставки, стабилността на пазара и приспособимостта към регионалните различия. Това трябва да се разглежда в контекста както на руското нахлуване в Украйна, така и на намаляването на зависимостта от вноса, тъй като енергийната система все още е силно зависима от изкопаеми горива. Освен това откритите в Черно море офшорни газови находища предлагат важна възможност на Румъния да доизгради своята енергийна независимост и значително да подкрепи съседните държави членки в намаляването на зависимостта им от вноса на руски природен газ. Препоръчва се инвестициите в нова инфраструктура и мрежи, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато е възможно, за да се улесни тяхната дългосрочна устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението им за устойчиви горива. Освен това откритите в Черно море офшорни газови находища предлагат важна възможност на Румъния да доизгради своята енергийна независимост и значително да подкрепи съседните държави членки в намаляването на зависимостта им от вноса на руски природен газ. Същевременно румънският план за възстановяване и устойчивост предвижда мерки за енергийна ефективност в размер на 3 милиарда евро в обществени и частни жилищни сгради, както и в промишлените сектори. Извън тази първа вълна на саниране е необходимо да се намали потреблението на енергия и зависимостта от изкопаеми горива, тъй като целта на плана за възстановяване и устойчивост няма да обхване целия сграден фонд. Румъния трябва допълнително да подобри рамката на политиката, за да ускори санирането на сградите. Ще е нужно допълнително засилване на амбициите в областта на намаляването на емисиите на парникови газове, както и увеличаване на възобновяемите източници и енергийната ефективност, за да се постигне съответствие с целите на пакета „Подготвени за цел 55“.

(24) Въпреки че ускоряването на прехода към неутрална по отношение на климата икономика и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за преструктуриране в няколко сектора, Румъния може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Румъния може да използва Европейския социален фонд

[18] Евростат (2020), дял на вноса от Русия спрямо общия внос. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса от държави извън ЕС-27. За Румъния общият внос включва търговията в рамките на ЕС. Суровият нефт не включва рафинираните нефтопродукти.

плюс, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.

(25) Съветът разгледа програмата за конвергенция на Румъния за 2022 г., като становището[19] му е изразено по-специално в препоръка 1 по-долу.

(26) С оглед на задълбочения преглед, направен от Комисията, и на тази оценка Съветът разгледа националната програма за реформи за 2022 г. и програмата за конвергенция за 2022 г. Неговите препоръки съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са отразени в препоръки 1, 2 и 3 по-долу. Фискалните политики, посочени в препоръка 1, спомагат, наред с другото, за преодоляване на дисбалансите, свързани с големия и траен дефицит по текущата сметка, тъй като по-добрите фискални баланси ще спомогнат за намаляване на големите нужди от външно финансиране на икономиката на Румъния като цяло. Политиките, посочени в препоръка 2, спомагат, наред с другото, за преодоляване на слабостите, свързани с конкурентоспособността. Политиките, посочени в препоръка 3, спомагат, наред с другото, за преодоляване на слабостите, свързани с външните сметки в дългосрочен план.

ПРЕПОРЪЧВА на Румъния да предприеме през 2022 г. и 2023 г. следните действия:

1. Да предприеме фискални политики в съответствие с Препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г. за преодоляване на прекомерния бюджетен дефицит в Румъния.

2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и цели, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 3 ноември 2021 г. Да приключи бързо преговорите с Комисията по програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г., за да започне тяхното изпълнение.

3. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива. Да улесни по-нататъшното разширяване на устойчивото производство на енергия чрез ускоряване на разработването на възобновяеми енергийни източници, модернизиране на мрежите за пренос на енергия и увеличаване на междусистемните връзки със съседните държави членки. Да увеличи темпото и амбицията за саниране с цел повишаване на енергийната ефективност на сградния фонд.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател

19 .